การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

เทศบาลตำบลโพธิ์กลาง

อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริตคือการแก้ปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบอันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีการทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด เทศบาลตำบลโพธิ์กลาง เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบได้ เทศบาลตำบลโพธิ์กลางจึงได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงในองค์กรขึ้น เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการ ระบบหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

สำนักปลัดเทศบาล
เทศบาลตำบลโพธิ์กลาง
ตุลาคม ๒๕๖๖

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร	๑
กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต	๒
ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๒
ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
วิธีวิเคราะห์ความเสี่ยง	๓
การระบุความเสี่ยง	๓
การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	๔
เมทริกส์ระดับความเสี่ยง	๔
การประเมินการควบคุมความเสี่ยง	๕
แผนบริหารความเสี่ยง	๑๑

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถจะช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กร ได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสม จะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์ถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีการทุจริตหรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง(ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

๓. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบตามหลักของ การควบคุมภายในองค์กร ตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออกประกาศใช้เมื่อปี ๑๙๙๒ สำหรับมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ สภาพแวดล้อมการควบคุม(Control Environment)

หลักการที่ ๑ องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ ๒ คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล

หลักการที่ ๓ คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน

หลักการที่ ๔ องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน

หลักการที่ ๕ องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินความเสี่ยง(Risk Assessment)

หลักการที่ ๖ กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ ๗ ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ ๘ พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ ๙ ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมการควบคุม(Control Activities)

หลักการที่ ๑๐ ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๑๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

หลักการที่ ๑๒ ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ สารสนเทศและการสื่อสาร(Information and Communication)

หลักการที่ ๑๓ องค์กรข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ ๑๔ มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้

หลักการที่ ๑๕ มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล(Monitoring Activities)

หลักการที่ ๑๖ ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลาและเหมาะสม

ทั้งนี้องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบและหลักการจะต้อง Present & Function (มีอยู่จริงและนำไปปฏิบัติได้) อีกทั้งทำงานอย่างสอดคล้องและสัมพันธ์กัน จึงจะทำให้การควบคุมภายในมีประสิทธิผล

๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาสซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุมกำกับ ควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎี สามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

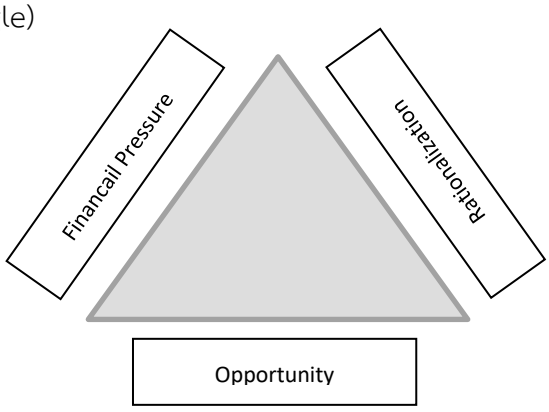

๕. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เทศบาลตำบลโพธิ์กลาง จะแบ่งความเสี่ยงออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๕.๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณา อนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

๕.๒ ความเสี่ยงการการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๕.๓ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

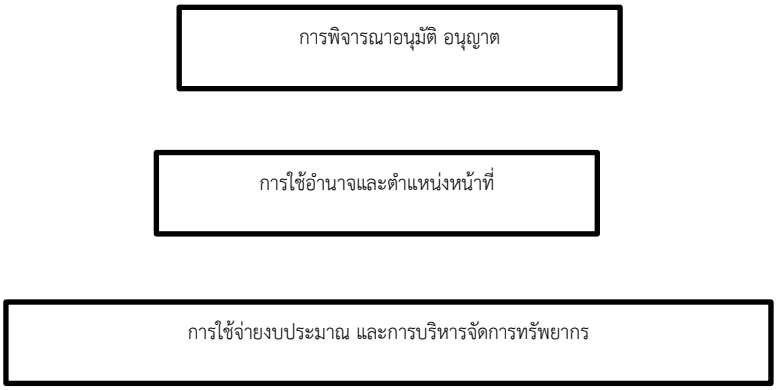

๖. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๙ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การระบุความเสี่ยง
๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง
๓. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง
๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง
๕. แผนบริหารความเสี่ยง
๖. การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง
๗. จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง
๘. การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง
๙. การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยง

วิธีวิเคราะห์ความเสี่ยง

เป็นการวิเคราะห์โดยเริ่มจากการระบุความเสี่ยงจากกระบวนงานต่างๆ อธิบายรูปแบบ พฤติการณ์ เหตุการณ์ความเสี่ยงต่อการทุจริต การวิเคราะห์ระดับความรุนแรงของผลกระทบกับระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง และการกำหนดมาตรการ/กิจกรรม/แนวทางในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในเทศบาลตำบลโพธิ์กลางที่มีประสิทธิภาพ

๑. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ประเมินความเสี่ยงการทุจริตด้าน

☑ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาต ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

☐ ความเสี่ยงการการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

☑ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknow Factor)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต
๑. เจ้าหน้าที่เรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใด ในการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน เช่น เหตุรำคาญ การไม่ปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ควบคุมอาคาร ฯ เป็นต้น	การใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย
๒. เจ้าหน้าที่ร่วมกับผู้รับจ้าง เพื่อให้มีการกำหนดราคากลาง หรือคุณลักษณะ หรือกระทำการโดยวิธีอื่นใด เป็นเหตุให้ผู้อื่นไม่มีโอกาสเข้าทำการเสนอราคาอย่างเป็นธรรม หรือให้มีการเสนอราคาโดยหลงผิด	การจัดซื้อจัดจ้าง
๓. เจ้าหน้าที่เรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใด ในการเปิดรับสมัครบุคคลเข้าทำงานเป็นลูกจ้าง หรือรับโอน (ย้าย) ข้าราชการ	การบริหารงานบุคคล
๔. เจ้าหน้าที่เรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใด ในการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต เช่น การขอใบอนุญาตก่อสร้าง การขอใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เป็นต้น	การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๒.การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียด ดังนี้

สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ

สถานะสีฟ้า : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้

สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนงานที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงาน ตามหน้าที่ปกติ

สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	ฟ้า	ส้ม	แดง
๑. เจ้าหน้าที่เรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใด ในการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน เช่น เหตุรำคาญ การไม่ปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ควบคุมอาคาร ฯ เป็นต้น		✓		
๒. เจ้าหน้าที่ร่วมกับผู้รับจ้าง เพื่อให้มีการกำหนดราคากลาง หรือคุณลักษณะ หรือกระทำการโดยวิธีอื่นใด เป็นเหตุให้ผู้อื่นไม่มีโอกาสเข้าทำการเสนอราคาอย่างเป็นธรรม หรือให้มีการเสนอราคาโดยหลงผิด				✓
๓. เจ้าหน้าที่เรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใด ในการเปิดรับสมัครบุคคลเข้าทำงานเป็นลูกจ้าง หรือรับโอน (ย้าย) ข้าราชการ		✓		
๔. เจ้าหน้าที่เรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใด ในการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต เช่น การขอใบอนุญาตก่อสร้าง การขอใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เป็นต้น			✓	

๓. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง

๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ระดับ ๓ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการและมีความเสี่ยงในการทุจริตสูง

ระดับ ๒ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการและมีความเสี่ยงในการทุจริตที่ไม่สูงมาก

ระดับ ๑ หมายถึง เป็นขั้นตอนรองของกระบวนการ

๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ ๓ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/พันธมิตร/เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับที่รุนแรง

ระดับ ๒ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/พันธมิตร/เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับไม่รุนแรง

ระดับ ๑ หมายถึง มีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน/การเรียนรู้/องค์ความรู้

ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง ๓ ๒ ๑	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ ๓ ๒ ๑	ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น x รุนแรง
๑. เจ้าหน้าที่เรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใด ในการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน เช่น เหตุรำคาญ การไม่ปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ควบคุมอาคาร ฯ เป็นต้น	๒	๒	๔
๒. เจ้าหน้าที่ร่วมกับผู้รับจ้างเพื่อให้มีการกำหนดราคากลางหรือคุณลักษณะ หรือกระทำการโดยวิธีอื่นใด เป็นเหตุให้ผู้อื่นไม่มีโอกาสเข้าทำการเสนอราคาอย่างเป็นธรรม หรือให้มีการเสนอราคาโดยหลงผิด	๓	๓	๙
๓. เจ้าหน้าที่เรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใด ในการเปิดรับสมัครบุคคลเข้าทำงานเป็นลูกจ้าง หรือรับโอน (ย้าย) ข้าราชการ	๒	๒	๔
๔. เจ้าหน้าที่เรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใด ในการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายในการพิจารณาอนุมัติอนุญาต เช่น การขอใบอนุญาตก่อสร้าง การขอใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เป็นต้น	๒	๒	๔

๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก MUST	กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง SHOULD
๑. เจ้าหน้าที่เรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใด ในการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน เช่น เหตุรำคาญ การไม่ปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ควบคุมอาคาร ฯ เป็นต้น	๒	๒
๒. เจ้าหน้าที่ร่วมกับผู้รับจ้าง เพื่อให้มีการกำหนดราคากลาง หรือคุณลักษณะ หรือกระทำการโดยวิธีอื่นใด เป็นเหตุให้ผู้อื่นไม่มีโอกาสเข้าทำการเสนอราคาอย่างเป็นธรรม หรือให้มีการเสนอราคาโดยหลงผิด	๓	๓
๓. เจ้าหน้าที่เรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใด ในการเปิดรับสมัครบุคคลเข้าทำงานเป็นลูกจ้างหรือรับโอน (ย้าย) ข้าราชการ	๒	๒
๔. เจ้าหน้าที่เรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใด ในการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต เช่น การขอใบอนุญาตก่อสร้าง การขอใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เป็นต้น	๒	๒

๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
๑. เจ้าหน้าที่เรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใด ในการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน เช่น เหตุรำคาญ การไม่ปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ควบคุมอาคาร ฯ เป็นต้น		X	
๒. เจ้าหน้าที่ร่วมกับผู้รับจ้าง เพื่อให้มีการกำหนดราคากลาง หรือคุณลักษณะ หรือกระทำการโดยวิธีอื่นใด เป็นเหตุให้ผู้อื่นไม่มีโอกาสเข้าทำการเสนอราคาอย่างเป็นธรรม หรือให้มีการเสนอราคาโดยหลงผิด			X
๓. เจ้าหน้าที่เรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใด ในการเปิดรับสมัครบุคคลเข้าทำงานเป็นลูกจ้าง หรือรับโอน (ย้าย) ข้าราชการ		X	
๔. เจ้าหน้าที่เรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใด ในการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต เช่น การขอใบอนุญาตก่อสร้าง การขอใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เป็นต้น		X	

๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk-Control Matrix Assessment)

ระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต แบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี: จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กร ไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้: จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กร แต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
๑. เจ้าหน้าที่เรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใด ในการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน เช่น เหตุรำคาญ การไม่ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ควบคุมอาคาร ฯ เป็นต้น	ดี	✓		
๒. เจ้าหน้าที่ร่วมกับผู้รับจ้าง เพื่อให้มีการกำหนดราคากลาง หรือคุณลักษณะหรือกระทำการโดยวิธีอื่นใด เป็นเหตุให้ผู้อื่นไม่มีโอกาสเข้าทำการเสนอราคาอย่างเป็นธรรม หรือให้มีการเสนอราคาโดยหลงผิด	ดี			✓
๓. เจ้าหน้าที่เรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใด ในการเปิดรับสมัครบุคคลเข้าทำงานเป็นลูกจ้าง หรือรับโอน (ย้าย) ข้าราชการ	ดี	✓		
๔. เจ้าหน้าที่เรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใด ในการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต เช่น การขอใบอนุญาตก่อสร้าง การขอใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เป็นต้น	ดี		✓	

๕. แผนบริหารความเสี่ยง

ความเสี่ยง	กระบวนงาน	มาตรการดำเนินการป้องกันการทุจริต	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
๑. เจ้าหน้าที่เรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใด ในการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน เช่น เหตุรำคาญ การไม่ปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ควบคุมอาคาร ฯ เป็นต้น	การใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย	๑. กำหนดนโยบาย มาตรการ หรือแนวทางการปฏิบัติเพื่อป้องกันการเรียกรับสินบน ให้เจ้าหน้าที่ทุกคนในองค์กรถือปฏิบัติ ๑.๑ มาตรการป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ๑.๒ ประกาศนโยบายงดรับ ของขวัญของกำนัลทุกชนิด เพื่อตอบแทนการปฏิบัติหน้าที่ ๒. เจ้าหน้าที่ทุกคนปฏิบัติหน้าที่ของตนเองให้ถูกต้องตามระเบียบ กฎหมาย ๒.๑ ผู้บังคับบัญชาควบคุมกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ ๒.๒ ประชาสัมพันธ์ช่องทางการร้องเรียนเรื่องการทุจริตของเจ้าหน้าที่ในองค์กรให้ประชาชนทราบ เพื่อสร้างความเกรงกลัวสำหรับการเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่	ต.ค.๖๖ - ก.ย. ๖๗	สป./กสธ./กช.

ความเสี่ยง	กระบวนงาน	มาตรการดำเนินการป้องกันการทุจริต	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
๒. เจ้าหน้าที่ร่วมกับผู้รับจ้าง เพื่อให้มีการกำหนดราคากลาง หรือคุณลักษณะ หรือกระทำการโดยวิธีอื่นใด เป็นเหตุให้ผู้อื่นไม่มีโอกาสเข้าทำการเสนอราคาอย่างเป็นธรรม หรือให้มีการเสนอราคาโดยหลงผิด	การจัดซื้อจัดจ้าง	๑. กำหนดนโยบาย มาตรการ หรือแนวทางการปฏิบัติเพื่อป้องกันการเรียกรับสินบน ให้เจ้าหน้าที่ทุกคนในองค์กรถือปฏิบัติ ๑.๑ มาตรการป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ๑.๒ ประกาศนโยบายงดรับ ของขวัญของกำนัลทุกชนิด เพื่อตอบแทนการปฏิบัติหน้าที่ ๒. เจ้าหน้าที่ทุกคนปฏิบัติหน้าที่ของตนเองให้ถูกต้องตามระเบียบ กฎหมาย ๒.๑ ผู้บังคับบัญชาควบคุมกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ ๒.๒ ประชาสัมพันธ์ช่องทางการร้องเรียนเรื่องการทุจริตของเจ้าหน้าที่ในองค์กรให้ประชาชนทราบ เพื่อสร้างความเกรงกลัวสำหรับการเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่	ต.ค.๖๖ - ก.ย. ๖๗	ทุกกอง

ความเสี่ยง	กระบวนงาน	มาตรการดำเนินการป้องกันการทุจริต	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
๓. เจ้าหน้าที่เรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใด ในการเปิดรับสมัครบุคคลเข้าทำงานเป็นลูกจ้างหรือรับโอน (ย้าย) ข้าราชการ	การบริหารงานบุคคล	๑. กำหนดนโยบาย มาตรการ หรือแนวทางการปฏิบัติเพื่อป้องกันการเรียกรับสินบน ให้เจ้าหน้าที่ทุกคนในองค์กรถือปฏิบัติ ๑.๑ มาตรการป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ๑.๒ ประกาศนโยบายงดรับ ของขวัญของกำนัลทุกชนิด เพื่อตอบแทนการปฏิบัติหน้าที่ ๒. เจ้าหน้าที่ทุกคนปฏิบัติหน้าที่ของตนเองให้ถูกต้องตามระเบียบ กฎหมาย ๒.๑ ผู้บังคับบัญชาควบคุมกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ ๒.๒ ประชาสัมพันธ์ช่องทางการร้องเรียนเรื่องการทุจริตของเจ้าหน้าที่ในองค์กรให้ประชาชนทราบ เพื่อสร้างความเกรงกลัวสำหรับการเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่	ต.ค.๖๖ - ก.ย. ๖๗	สป.

ความเสี่ยง	กระบวนงาน	มาตรการดำเนินการป้องกันการทุจริต	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
๔. เจ้าหน้าที่เรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใด ในการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายในการพิจารณาอนุมัติอนุญาต เช่น การขอใบอนุญาตก่อสร้าง การขอใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เป็นต้น	การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	๑. กำหนดนโยบาย มาตรการ หรือแนวทางการปฏิบัติเพื่อป้องกันการเรียกรับสินบน ให้เจ้าหน้าที่ทุกคนในองค์กรถือปฏิบัติ ๑.๑ มาตรการป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ๑.๒ ประกาศนโยบายงดรับ ของขวัญของกำนัลทุกชนิด เพื่อตอบแทนการปฏิบัติหน้าที่ ๒. เจ้าหน้าที่ทุกคนปฏิบัติหน้าที่ของตนเองให้ถูกต้องตามระเบียบ กฎหมาย ๒.๑ ผู้บังคับบัญชาควบคุมกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ ๒.๒ ประชาสัมพันธ์ช่องทางการร้องเรียนเรื่องการทุจริตของเจ้าหน้าที่ในองค์กรให้ประชาชนทราบ เพื่อสร้างความเกรงกลัวสำหรับการเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่	ต.ค.๖๖ - ก.ย. ๖๗	กช./กสธ.